

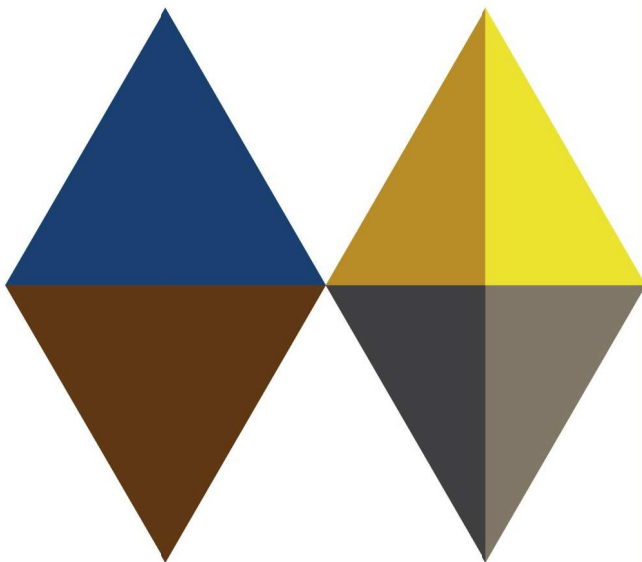
Syberia. Dopowiedzenia

Inspiracją dla cyklu spotkań SYBERIA. DOPOWIEDZENIA są rezultaty badań nad przeszło stuletnią kolekcją syberyjską Muzeum Etnograficznego w Krakowie, które prowadziliśmy od 2016 roku w miejscach, skąd pochodzą przedmioty do niej należące.

Kolekcję prezentujemy na stronie www.etnomuzeum.eu/syberia wraz ze współczesnym kontekstem w postaci filmów, opowieści i relacji ze spotkań z uczestnikami badań z Kamczatki, Czukotki i Syberii Zachodniej.

Podczas rozmów z zaproszonymi gośćmi, obok wątków historycznych, poruszymy tematy zmian klimatycznych, koegzystencji ludzi i zwierząt, spojrzemy na Syberię okiem reportera. Dzięki wizytom w naszym magazynie studyjnym odkryją Państwo tajemnice wyjątkowych eksponatów z naszej kolekcji.

Aktualne informacje o programie są dostępne na stronach www.etnomuzeum.eu oraz www.facebook.com/etnomuzeum.krakow

Syberia. Dopowiedzenia Syberyjski Kraków – spacer śladami kolekcji MEK

Jak doszło do tego, że w Krakowie przed ponad stu laty zaczęły się pojawiać przedmioty z Syberii? Czy chodzi tylko o pamiątki z zesłania? Kto je przywoził i dlaczego? Jak ich obecność w mieście wpływała na pamięć o doświadczeniach więźniów caratu i na opowieść o aktywności polskich uczonych czy kolekcjonerów?

Pojawiały się stopniowo, podobnie jak powracający z Dalekiej Północy. Wraz w kolejnymi amnestiami dla uczestników powstania styczniowego z 1863 roku zaczęto przywozić do Krakowa pojedyncze elementy odzieży czy drobiazgi, często będące dowodem kontaktów z rdzenną ludnością Syberii. Zdarzały się także całe kolekcje. Wypełniały zacisza domostw, półki magazynów Muzeum Techniczno-Przemysłowego, a potem Muzeum Narodowego i Muzeum Etnograficznego. Trafiły do malarskich pracowni i fotograficznych atelier. Do instytucji naukowych i na zebrania byłych zesłańców.

Zapraszamy na spacer po miejscach związanych z kolekcją syberyjską MEK.

Siedziba Domu Weteranów Powstania Styczniowego

– ulica Biskupia 18

Wsparcie dla zesłańców po powrocie na ziemię polską było ważnym wątkiem życia miasta już od lat 60. XIX wieku. Skalę koniecznej pomocy określa liczba niemal 40 tysięcy osób dotkniętych represjami. Gdy możliwe stały się powroty, ktoś musiał zadbać o los wracających. W Podgórzu, w domu Seweryna Udzieli, założyciela MEK, miejsce przy wigilijnym stole trzymano dla niespodziewanego gościa, a mówiono tak o bezdomnym weteranie-zesłańcu.

Muzeum Techniczno- -Przemysłowe / Wydział Form Przemysłowych ASP

– ulica Smoleńsk 9

Muzeum Techniczno-Przemysłowe Adriana Baranieckiego to pierwsze muzeum (1868-1950), jakie powstało w Krakowie. Przypomina o nim napis nad wejściem do mieszczącego się obecnie w tym budynku wydziału Akademii Sztuk Pięknych. Do muzeum trafiały pojedyncze syberyjskie pamiątki i cała kolekcja etnograficzna Benedykta Dybowskiego.

Refektarz w klasztorze oo. Franciszkanów

– ul. Franciszkańska 2

Pierwsza siedziba Muzeum Techniczno-Przemysłowego, to tam po raz pierwszy prezentowano obiekty kolekcji syberyjskiej.

Tablica Pamięci Sybiraków

– ulica Grodzka 67 /
plac Adama Studzińskiego

Tablica upamiętnia losy wszystkich tych, którzy uwikłani w gehennę historii XX wieku stracili życie wskutek zesłania na Sybir – a więc w rejon geograficznej Syberii.

Mieszkanie rodziny Kazimierza Machniewicza, zesłańca i darczyńcy

– ulica Stradomska 2

Kazimierz Machniewicz (1847-1910), ceniony inżynier, jako nastolatek został ukarany za udział w powstaniu zesłaniem w okolicy Tomska. Do zbiorów MEK trafiło

futro i para butów, w których zakupie pośredniczył, działając w Stowarzyszeniu Wzajemnej Pomocy Sybiraków.

Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk

– ulica Sławkowska 17

Zbiory tej biblioteki i archiwum są kopalnią wiedzy o czasach, kiedy syberyjskie pamiątki szukały swego miejsca w Krakowie. Przez jej mury przewinęła się galeria niezwykłych postaci tworzących początki polskiej etnografii. To miejsce, w którym do dziś można znaleźć wyjątkowe materiały – jak zanotowana przez Bronisława Piłsudskiego na Dalekim Wschodzie modlitwa do zabitego niedźwiedzia.

Atelier fotograficzne Ignacego Kriegera

– ulica Św. Jana 1

Pośród wielu fotografii, które powstały w atelier rodziny Kriegerów, Ignacego, a później jego córki Amalii, znajdziemy także te przedstawiające zesłańców po powrocie do Galicji.

Sukiennice – Muzeum Narodowe, Galeria Sztuki Polskiej XIX wieku

– Rynek Główny

Śmierć Eleni to obraz Jacka Malczewskiego. Artysta wiele razy powracał do inspiracji poematem Juliusza Słowackiego *Anielli*. Malczewski miał ogromny wpływ na wizualną obecność tematu Syberii w polskiej kulturze. Kuklanka, w której widzimy Anhellego, przypomina te z kolekcji MEK.

Dom Esterki – siedziba Muzeum Etnograficznego im. Seweryna Udzieli

– ulica Krakowska 46

Kolekcja syberyjskich przedmiotów jest częścią zbiorów Muzeum Etnograficznego w Krakowie od początku jego istnienia, a więc od 1911 roku. Wybrane eksponaty można oglądać do 31 grudnia 2021 na wystawie czasowej **Syberia. Głosy z Północy**.

